

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ ปัญหายาเสพติดนับเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคม ซึ่งมีแนวโน้มของความรุนแรง และมีการขยายตัวของปัญหาเพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่าปัญหายาเสพติดจะลุกลามแพร่ขยายต่อไปมากขึ้น เพราะประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากการผลิตของประเทศ จากระบบการผลิตแบบเกษตรกรรม มาเป็นอุตสาหกรรม โครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ จะมีผลกระทบโดยตรงต่อความต้องการใช้ยาเสพติดของคน เพราะยาเสพติดเป็นปัญหาของสังคมและของคนในเมืองอุตสาหกรรม ที่มีชีวิตต้องทำงานแข่งกับเวลา ต่างคนต่างอยู่ และความไม่มั่นคงของสถาบันครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กขาดความอบอุ่น อันเป็นหนทางที่จะชักนำให้หันไปใช้ยาเสพติดได้ง่ายขึ้น หรืออาจจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า สภาพแวดล้อมในอนาคต จะมีโอกาสทำให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงมากยิ่งขึ้น (วิศิธา วราลักษณ์ , 2538)

ปัญหายาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษา เป็นปัญหาที่เหนี่ยวรั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ก่อให้เกิดความสูญเสียทางสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพอนามัยของเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ที่ติดยาเสพติดต้องประสบกับความล้มเหลวในการศึกษา สุขภาพอนามัยเสื่อมโทรม ติดเชื้อไวรัสโรคเอดส์ เยาวชนจำนวนมากเสียอนาคต อันเนื่องมาจากปัญหายาเสพติด ยังความเศร้าโศกเสียใจให้กับบิดามารดาญาติพี่น้อง ตลอดจนครูอาจารย์สถานศึกษาเกือบทุกแห่ง ต้องประสบกับปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษาในสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา และ โรงเรียนอาชีวศึกษาของทั้งรัฐบาล และเอกชนที่มีนักศึกษาทั้งหมดอยู่ในวัยรุ่นที่คึกคะนอง แสวงหาประสบการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ และเป็นเป้าหมายของขบวนการค้ายาเสพติด ที่แอบแฝงเข้าไปในโรงเรียน นับวันปัญหาการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษายังทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หากไม่รีบดำเนินการป้องกัน และแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นอันตรายที่บ่อนทำลายเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ และ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศโดยส่วนรวม (สำนักงาน ป.ป.ส. , 2539)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้ทำการศึกษาและประมาณการจำนวนผู้ช้ยาเสพติดในประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2536 โดยประมาณการจำนวนผู้ช้ยาเสพติด 5 ประเภท คือ สารระเหย กัญชา ยาบ้า เฮโรอีน และฝิ่น และได้จำแนกประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อการช้ยาเสพติดไว้ 16 กลุ่ม มีผู้ช้ยาเสพติดในประเทศไทยทุกกลุ่มรวมกันทั้งสิ้น 1,267,590 คน หรือร้อยละ 2.17 ของประชากรของประเทศ

ในจำนวนผู้ช้ยาเสพติด 1,267,590 คนนี้ TDRI ได้ประมาณการว่า มีนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ ช้ยาเสพติดทั้งสิ้น 71,666 คน โดยนักเรียนที่ช้ยาเสพติดพบมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 53,373 คน ภาคกลาง 7,360 คน และภาคเหนือ 4,968 คนตามลำดับ ส่วนยาเสพติดที่นักเรียน นักศึกษา ช้มากที่สุด คือ กัญชา 36,704 คน สารระเหย 22,740 คน และยาบ้า 9,090 คน ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่ช้ยาเสพติดประเภทต่าง ๆ
จำแนกตามภูมิภาค

ภาค	เฮโรอีน	ฝิ่น	ยาบ้า	กัญชา	สารระเหย	รวม
เหนือ	1,719	47	-	1,378	1,824	4,968
ตะวันออกเฉียงเหนือ	57	-	7,114	31,243	14,959	53,373
กลาง	432	-	1,976	2,086	2,990	7,360
ใต้	15	-	-	937	1,429	2,381
กทม.	986	-	-	1,060	1,538	3,584
รวม	3,209	47	9,090	36,704	22,740	71,666

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส., 2539

เนื่องจากการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น กองวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. และ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการสำรวจสถานการณ์ยาบ้าในสถานศึกษา (ตุลาคม 2538-กุมภาพันธ์ 2539) ด้วยวิธีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะนักเรียน นักศึกษาทั่วประเทศจำนวน 118,375 คนและ พบว่ามีนักเรียนใช้ยาบ้า จำนวน 1,375 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16 เมื่อพิจารณาการแพร่ระบาดของ ยาบ้าในสถานศึกษา พบว่านักเรียนในภาคกลางใช้ยาบ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.08 รองลง มาเป็นภาคเหนือ ร้อยละ 1.94 สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีการใช้ร้อยละ 0.13 และ 0.30 ตามลำดับ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เสพยาบ้า จำแนกตามรายภาค

ภาค	ตรวจทั้งหมด	ตรวจพบ	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	1,270	9	0.71
กลาง	40,905	852	2.08
เหนือ	19,772	383	1.94
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22,092	28	0.13
ใต้	34,336	103	0.30
รวม	118,375	1,375	1.16

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส., 2539

จากผลการสำรวจดังกล่าว เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะพื้นที่เป็นรายจังหวัดในปี 2538 จะ พบว่า จังหวัดสิงห์บุรี เป็นพื้นที่ที่มีปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ จังหวัดนครปฐม และจังหวัด ราชบุรี (สำนักงาน ป.ป.ส. , 2539)

ส่วนการใช้ยาบ้าในสถานศึกษา จะพบว่านักเรียนที่เสพยาบ้าทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จากการตรวจนักเรียนทั้งหมดจำนวน 99,523 คน โดยตรวจนักเรียนระดับอาชีวศึกษา จำนวน 17,082 คน พบว่าใช้ยาบ้าสูงสุดมีจำนวนถึง 410 คน หรือ ร้อยละ 2.40 รองลงมาเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตรวจ 79,671 คน พบว่านักเรียนใช้ยาบ้า 851 คน หรือ ร้อยละ 1.07 คน ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจยาบ้าปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เสพยาบ้า

ระดับ	ตรวจทั้งหมด	ตรวจพบ	คิดเป็นร้อยละ
ประถมศึกษา	1,724	1	0.06
มัธยมศึกษา	79,671	851	1.07
อาชีวศึกษา	17,082	410	2.40
อุดมศึกษา	1,046	2	0.19
รวม	99,523	1,264	1.27

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส., 2539

นายแพทย์ธงชัย อุ่นเอกลาภ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์ , 2539 ได้กล่าวถึงสาเหตุการติดยาบ้าในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาว่ามีสาเหตุดังนี้ คือ

1. ต้องการความกระปรี้กระเปร่าในการอ่านหนังสือ หรือเตรียมสอบ
2. เป็นการสร้างค่านิยมในหมู่วัยรุ่นที่ปฏิบัติตามกัน โดยไม่ทราบถึงผลร้ายที่จะตามมา
3. แทรกซึมมาในรูปแบบการพนัน เช่น เล่นไพ่ หรือ สู้กเกอร์ให้เล่นได้ดีขึ้นและนานขึ้น โดยไม่วังนอน ไม่เหนื่อย เมื่อเสียพนันก็จะถูกใช้ให้นำยาบ้าไปขายเพื่อหาเงินมาชดใช้เป็นค่าการแพร่ระบาดของยาบ้าต่อไป
4. แนะนำให้ใช้เพื่อให้เกิดความสนุกสนานครื้นเครงและลืมความทุกข์ได้ชั่วคราว

เมื่อเยาวชนเสพยาบ้าไปนาน ๆ เข้า ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย บางคนมีอาการใจสั่น ความดันโลหิตสูง เจ็บแน่นหน้าอก มีไข้สูง ปวดศีรษะ และอาจมีอาการข้างเคียงที่เป็นอันตรายถึงชีวิต ได้แก่หัวใจหยุดเต้น หมดสติ เกิดอาการทางระบบประสาทที่มีตั้งแต่การกระตุกเกร็งของร่างกาย ชัก โคม่า และเสียชีวิต ซึ่งเกิดจากการใช้ยาบ้าปริมาณมากเกินไป ส่วนผลต่อจิตใจนั้นจะมีอาการมึนงง กระวนกระวาย นอนไม่หลับ ก้าวร้าวสับสนวิตกกังวล และมีอาการ PANIC คือ หวาดกลัวอย่างรุนแรงเหมือนตัวเองกำลังจะตาย หวาดระแวงกลัวคนมาทำร้าย ประสาทหลอน บางรายอาจฆ่าตัวตายได้ ทำให้เป็นภาระกับคนใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่ต้องคอยดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลาไม่ให้พลาดสายตา เพราะเกรงว่าจะทำร้ายตัวเอง และคนอื่น ๆ ต้องสูญเสียเวลาและโอกาสในชีวิต ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ควรที่จะเล่าเรียนศึกษาอยู่ในสถานศึกษา แต่บางคนต้องหมดอนาคต ออกจากโรงเรียนกลางคัน ผู้ปกครองต้องสูญเสียทรัพย์สินในการพาบุตรหลานเข้ารับการบำบัดรักษา รัฐก็ต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมาก ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเหล่านี้ แทนการนำงบประมาณเหล่านั้น มาใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐและเอกชนได้รณรงค์ต่อต้านการเสพยาเสพติด และยาบ้ามากมายทั้งทางสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ทำให้ผู้ที่เสพยาเหล่านั้นพยายามที่จะเลิก โดยเฉพาะในช่วงปี 2534 - 2538 นักเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าได้ให้เหตุผลว่าอยากจะเลิก นอกจากนั้นเป็นเพราะถูกบังคับ หรือขอร้องให้เลิก (สำนักงาน ป.ป.ส. , 2539)

จากข้อมูลบำบัดรักษายาเสพติดทั่วประเทศตั้งแต่ พ.ศ. 2533 – 2538 พบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่สมัครใจจะเลิกเอง มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในปี 2533 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา เพียง 447 คน ปี 2534 – 2537 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา 747 คน, 1,401 คน, 3,090 คน และ 4,261 คน ตามลำดับ ส่วนในปี 2538 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด 4,738 คน เพิ่มสูงกว่าปี 2533 ถึง 11 เท่า ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ยาเสพติดทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2538

ปี พ.ศ.	จำนวนนักเรียนนักศึกษา ที่เข้ารับการบำบัดรักษา
2533	447
2534	747
2535	1,401
2536	3,090
2537	4,261
2538	4,738

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส., 2539

ส่วนการพัฒนาระบบข้อมูล สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าในสถานบำบัดรักษาทั่วประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2535 – 2540 เปรียบเทียบข้อมูลในระหว่างเดือน ม.ค. – มิ.ย. ของแต่ละปี พบว่า จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ใช้ยาบ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มอายุ แต่อัตราการเพิ่มขึ้นในกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี จะมีอัตราสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่ในวัยนี้จะเป็นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยาบ้าได้ระบาดเข้าไปในสถานศึกษา และเข้าไปสู่กลุ่มประชากรที่มีอายุน้อยเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาบ้าในสถานบำบัดรักษาทั่วประเทศ พ.ศ. 2535 – 2540 จำแนกตามอายุ

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540
ต่ำกว่า 15	0	4	17	13	41	90
15 – 19	13	58	102	161	699	1,682
20 – 24	32	40	34	81	306	884
25 – 29	24	16	29	29	95	315
30 – 34	21	22	21	28	61	177
มากกว่า 34	13	18	23	24	38	172

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส., 2540

อาจกล่าวได้ว่า แนวโน้มการเข้ารับการบำบัดรักษามีเพิ่มมากขึ้นทุกปี มีเยาวชนที่เสพยาบ้าจำนวนมากพยายามที่จะเลิกเสพ โดยเข้ารับการบำบัดรักษา ไม่ว่าจะรักษาอาการอยากยา โดยการพยายามจะอดยาเอง การเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ทั้งในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือด้านนี้

รัฐบาลเองได้กำหนดนโยบาย ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ด้วย รวมทั้งได้พัฒนาระบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดใน 3 ระบบ คือ ระบบสมัครใจ ระบบต้องโทษ และระบบบังคับบำบัดอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ในการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 , สำนักนายกรัฐมนตรี)

การที่รัฐบาลได้ประกาศให้ยาบ้า เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) ก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า เนื่องจากบทลงโทษจะรุนแรงมากขึ้น โดยบทลงโทษสำหรับผู้เสพยาบ้า มีโทษจำคุก 6 เดือน ถึง 10 ปี และปรับ 5 พันบาท ถึง 1 แสนบาท

อย่างไรก็ตาม กฎหมายต้องการช่วยเหลือผู้ที่กลับตัวกลับใจต้องการเลิกเสพยาเสพติด จึงยกเว้นโทษในความผิดจากการเสพยาเสพติด โดยในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 94 บัญญัติไว้ว่า

ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษ และได้สมัครขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อนความผิดจะปรากฏต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ อีกทั้งได้ปฏิบัติตามระบียบข้อบังคับ เพื่อควบคุมการบำบัดรักษา และระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาลดังกล่าว จนได้รับการรับรองเป็นหนังสือจากพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดให้ได้รับการยกเว้นโทษ (กฎหมายและระเบียบเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2522)

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยพยายามปรับปรุงในหลาย ๆ มาตรการ ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย การบำบัดรักษา การกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงมากขึ้นสำหรับผู้กระทำความผิด หรือการออกกฎหมายยกเว้นโทษให้กับผู้เลิกเสพ แทบทุกวันเรามักจะได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ว่ามีการจับกุมผู้ค้ายาบ้าได้อยู่เสมอ แสดงว่ายังมีผู้ที่ตกเป็นทาสของยาเสพติดชนิดนี้อีกมาก

การที่สถานศึกษาได้ระดมทรัพยากรของโรงเรียน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาบ้าในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็ทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา อัน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้บริหารสมาคมครูและผู้ปกครอง ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะ นำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้ยอมรับ และพร้อมที่จะ หาทางแก้ไข บางสถานศึกษาก็มีนโยบายในการแก้ไขปัญหานั้นนักเรียนนักศึกษาที่มีประสบการณ์ใน การติดยาเสพติดหรือยาบ้าแล้ว โดยการทำการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรม ของนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ เช่น การจัดกิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนเจตคติและหยุดพฤติกรรม การ ติดยาเสพติด การส่งเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา การทำกลุ่มบำบัดรักษา เป็นต้น

การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาบ้า ทั้งผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นเจ้าหน้าที่ตำรวจ สารวัตรนักเรียน แพทย์ ฯลฯ ก็ถือว่าเป็นการให้ ความร่วมมือที่จะต้องประสานงานกัน ตลอดจนผู้ปกครองจะต้องคอยสอดส่อง ดูแลบุตรหลานของ ตนเอง เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องตรวจตราไม่ให้มีการแพร่ระบาดของยาบ้า ในส่วนของแพทย์ เมื่อ เยาวชนตัดสินใจที่จะเลิกเสพยาเสพติด หรือยาบ้าแล้ว ก็จะเป็นบุคคลสำคัญในการให้คำแนะนำ และช่วยบำบัดรักษา หรือภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะผู้บริหาร ครู หรือ นักเรียนก็มีส่วนช่วยกันขจัด ปัญหายาบ้าได้เช่นกัน ภารกิจเหล่านี้นับเป็นความสำนึกร่วมกัน

ในส่วนตัวของเยาวชนเอง ถ้าเขาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดหรือยาบ้าในสถานศึกษา ก็จะทำให้เขาเป็นแนวร่วมและขยายผลไปยังเยาวชนคนอื่น ๆ ได้ เพราะว่าเยาวชนเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา และได้รับผลกระทบโดยตรงกิจกรรมที่ เยาวชนเหล่านั้นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกัน ยาเสพติดต่าง ๆ การจัดกิจกรรมชมรมต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา และโดยเฉพาะการจัด กิจกรรมเพื่อนเพื่อเพื่อน (เพื่อนช่วยเพื่อน , เพื่อนเตือนเพื่อน) ซึ่งจะทำให้เยาวชนที่ติดยาเสพติด หรือยาบ้า และสามารถตัดสินใจเลิกเสพได้โดยการให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจกับเพื่อนที่หลง ผิดเพราะการใช้กลุ่มเพื่อน (Peer Group) ให้คำปรึกษาจะมีส่วนสำคัญต่อการบำบัดรักษามาก เพราะธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความใกล้ชิดและตัดสินใจร่วมกับเพื่อนมากกว่าคนอื่น ๆ

จากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ชุมชน ตัวเยาวชน และเพื่อนนำมาซึ่งการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม และประเทศชาติอย่างยิ่ง เนื่องจากเยาวชนคือกำลังสำคัญของชาติ ในการพัฒนาประเทศจะต้องอาศัยเยาวชนที่มีสติปัญญา มีความสามารถและไม่ตกเป็นทาสยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ อนาคตของชาติฝากไว้ที่เยาวชนเหล่านี้ทั้งสิ้น ดังนั้น จึงเป็นที่มาของผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาว่าปัจจัยสื่อสารใดบ้างที่ทำให้เยาวชนในสถานศึกษาตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าได้ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระบวนการทางการสื่อสารน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญ ที่นำไปสู่การตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องทำการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชน ในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสื่อ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
 - 2.1 สื่อบุคคล
 - 2.2 สื่อมวลชน
 - 2.3 สื่อเฉพาะกิจ
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเนื้อหาสาร ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
4. เพื่อศึกษา ปัจจัยของผู้รับสาร ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา

ปัญหานำวิจัย

1. การตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษามีขั้นตอนอย่างไร
2. ปัจจัยด้านสื่อ มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

- 2.1 สื่อบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร
- 2.2 สื่อมวลชน มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร
- 2.3 สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร
3. คุณลักษณะของเนื้อหาสารใดบ้าง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
4. ปัจจัยใดในตัวผู้รับสาร ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษา ปัจจัยสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี เป็นนักศึกษาที่เคยติดยาบ้า และตัดสินใจเข้ารับการบำบัดรักษา โดยวิทยาลัยมีโครงการบำบัดรักษาผู้ติดยาบ้า อีกทั้งผู้ให้สัมภาษณ์พร้อมที่จะให้ข้อมูลที่เปิดเผยได้กับผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ยาบ้า หมายถึง แอมเฟตามีน หรือเมทแอมเฟตามีน รู้จักกันดีในชื่อเดิมว่า ยาม้า ยาขยัน เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 เป็นยาที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง และส่วนปลาย

เยาวชนในสถานศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี และเป็นผู้ที่เคยเสพยาบ้ามาก่อนที่จะเข้ารับการบำบัดรักษา

การบำบัดรักษา หมายถึง การที่สถานศึกษามีโครงการรักษาผู้ติดยาบ้า โดยส่งเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล และผ่านกระบวนการทางการแพทย์

ปัจจัยสื่อสาร หมายถึง องค์ประกอบทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

สื่อ หมายถึง สื่อบุคคล ,สื่อมวลชน,สื่อเฉพาะกิจ

- สื่อบุคคล หมายถึง คนในครอบครัว,ญาติ, เพื่อน, ครูอาจารย์, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข, เจ้าหน้าที่ตำรวจ, วิทยากร
- สื่อมวลชน หมายถึง ข่าวสารเกี่ยวกับยาบ้าที่นำเสนอทางหนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรทัศน์
- สื่อเฉพาะกิจ หมายถึงโครงการรณรงค์, นิทรรศการ, การจัดประชุม, การจัดอบรม, การสัมมนาเกี่ยวกับยาบ้า,โปสเตอร์,ป้ายประกาศ

เนื้อหาสาร หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหายาบ้า เรื่องโทษพิษภัย การกระตุ้นเตือนให้ห่างไกลยาบ้า หรือเลิกเสพยาบ้า

ปัจจัยผู้รับสาร หมายถึง องค์ประกอบภายในตัวผู้ที่เลิกเสพยาบ้าว่า เหตุใดจึงเลิกเสพยาบ้า

การเสพยาบ้า หมายถึง การที่บุคคลติดยาบ้าไม่ว่าด้วยวิธีการกิน, ฉีดเข้าเส้น, สูบ, สูดควันระเหยเป็นประจำ จนทำให้ผู้นั้นตกอยู่ใต้อำนาจของยาบ้า ถ้าไม่เสพจะมีอาการผิดปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจ

การตัดสินใจเลิกเสพยาบ้า หมายถึง การดำเนินการเพื่อเข้าสู่กระบวนการยุติการเสพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบขั้นตอนในการตัดสินใจเลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลิกเสพยาบ้าของเยาวชนในสถานศึกษา
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสถานการณ์ การรณรงค์ป้องกัน และแก้ไขปัญหการเสพยาบ้าต่อไป